

Posudek vedoucí diplomové práce

Petr Zavřel. 2020. *FARC a Sendero Luminoso: podobné začátky, odlišný konec*. 109 stran.

Petr Zavřel se ve své diplomové práci zaměřil na známá guerillová hnutí, jejichž působení ještě donedávna zásadně formovalo kolumbijskou a peruánskou realitu a bylo spojeno s krvavými vnitrostátními konflikty a terorem ze strany povstalců i ozbrojených složek obou států. Mírová dohoda z roku 2016 ukončila aktivní působení FARC, zatímco konec Světlé stezky je spojen s „tvrdou rukou“ Alberta Fujimoriho. Právě na tyto odlišnosti a jejich příčiny se soustředí autor práce, jehož hlavním cílem je porovnat obě guerilly na základě čtyř kritérií: 1) historické okolnosti vzniku guerill; 2) ideové kořeny hnutí; 3) programy a strategie boje; 4) vztahy guerill s exekutivami obou států a s tím související institucionální kapacita Peru a Kolumbie. Jeho výzkumná otázka se ptá, který z těchto faktorů stál za rozdílným výsledkem boje daných skupin (s. 3), což vyžaduje velmi důkladnou a časově i obsahově širokou analýzu obou případů. Teoreticky je práce zakotvena v koncepci Petera Evanse, která zdůrazňuje kapacitu států, resp. (ne)funkčnost státních institucí, jež sehrává zásadní roli při vzniku štěpících linií a napětí ve společnosti vedoucích v krajním případě až ke zhroucení státu samotného.

Po obsahové stránce hodnotím pozitivně snahu autora o originální uchopení tématu, byť se mu to nakonec zdařilo jen částečně. Téma latinskoamerických guerillových hnutí patří k poměrně hodně probádaným, což se projevilo zejména v první polovině práce, která má spíše deskriptivní charakter. Je pochopitelné, že autor chtěl oba zkoumané případy zasadit do širších historicko-politických souvislostí, ale tento exkurz mohl být určitě stručnější. První tři komparativní kritéria jsou při porovnávání guerill nutná, ale zároveň běžná a komparativní analýza nepřináší žádná zásadnější zjištění, nicméně čtvrté kritérium zaměřené na institucionální kapacitu států v kombinaci s využitím Evansovy teorie dává práci nový rozměr. Autor vyvozuje, že (ne)funkčnost státních institucí vlastně prostupuje i ostatními kritérii a hrála zásadní roli nejen ve způsobu eliminace guerill, ale i ve fázi jejich vzniku a působení, ovlivňovala jejich program a strategie i vztah k venkovskému obyvatelstvu. Byť jsou některé autorovy závěry diskutabilní, jsou podloženy argumenty, jež vycházejí z předchozí analýzy. Podrobnější vysvětlení bych např. doporučila v případě tvrzení, že za porážkou Světlé stezky stojí zlepšení komunikace mezi výkonnou mocí a bezpečnostními složkami státu, resp. institucionální změny provedené prezidentem Fujimorim. Chybí mi také konkrétnější odpověď na otázku, proč podobný postup v podobě „tvrdé ruky“ prezidenta Uribeho nezafungoval v případě FARC.

Z formálního hlediska je práce na slušné úrovni. Občas se vyskytne jazyková chyba (zejména v interpunkci), žurnalismus, či překlep, ale text je srozumitelný a čtivý. Citační normu autor používá většinou správně, byť místy v odkazech zapomíná na čísla stránek. Seznam zdrojů (především literatury) je úctyhodný. Je vidět, že autor danou problematiku nastudoval skutečně do hloubky, se zdroji pracuje kriticky a byť se místy „topí“ v množství informací, většinou se mu daří správně posoudit jejich relevanci.

Celkově považuji práci Petra Zavřela za velmi dobrou komparativní studii, která splňuje nároky kladené na texty v magisterském stupni studia. Ačkoli některé výhrady uvedené výše nejsou úplně zanedbatelné, autor prokázal schopnost pracovat s teoretickými koncepcemi, samostatně argumentovat a dospět k vlastním závěrům, a to v míře, která je na magisterské úrovni nadprůměrná.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové dne 16. srpna 2020

Lenka Špičánová